Examenul national de bacalaureat 2023 Proba E. d)

Chimie anorganică

Simulare

• Toate subjectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.

• Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Subjectul A

Itemii de la 1 la 10 se referă la substante, ale căror formule chimice notate cu litere de la (A) la (F), sunt prezentate mai jos:

(A) **KI** (B) N₂(C) HCI (D) $[Ag(NH_3)_2]OH$ (E) H₂O (F) NaCl

Pentru fiecare item, notați pe foaia de examen numărul de ordine al itemului însoțit de litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect.

1. Atomul elementului chimic comun din compozitia substantelor (B) si (D), are în învelisul electronic:

a. trei electroni de valentă:

c. trei substraturi ocupate cu electroni;

b. trei orbitali dielectronici;

d. trei straturi ocupate cu electroni.

2. Substanțele formate din molecule diatomice sunt:

a. (A) si (B);

c. (B) si (C);

b. (A) si (C);

5. Este fals că:

d. (B) si (E).

3. Despre substanta (D) este adevărat că:

a. are numărul de coordinare 3:

c. ionul metalic central este monovalent;

b. este reactivul Schweizer:

d. sarcina ionului complex este -1.

c. la anod are loc reducerea ionilor K⁺;

c. (E) este lichidă, în conditii standard;

d. la anod are loc oxidarea ionilor l⁻.

4. La electroliza solutiei apoase a substantei (A):

a. în spațiul anodic se formează hidrogen;

b. în spatiul catodic se formează iod;

a. (A) reactionează cu clorul;

b. (C) ionizează la dizolvare în apă; **6.** Se consideră ecuațiile reacțiilor:

(I)

 $2H_2O \rightarrow O_2 + 2H_2$

 $Na + H_2O \rightarrow NaOH + 1/2H_2$

d. (F) reactionează cu bromul.

(II)

NaOH+HCl → NaCl+H₂O 2Na + Cl₂ → 2NaCl (IV)

Are loc cu transfer de protoni reacția:

a. (l);

c. (III);

b. (II);

d. (IV).

7. O probă de 0,2 L de soluție apoasă care conține 0,02 mol de substanță (C), are:

a. pH = 1;

c. pH = 10;

b. pH = 7;

d. pH = 11.

8. În cristalele substanței (F), fiecare ion clorură este înconjurat în imediata sa vecinătate, de:

a. un ion de sodiu;

c. patru ioni de sodiu;

b. trei ioni de sodiu:

d. sase ioni de sodiu.

9. În 31,8 g de substanță (D), sunt:

a. 1,4 g de hidrogen;

c. 2,8 g de azot;

b. 2,16 g de argint;

d. 3,6 g de oxigen.

10. Există aceeasi masă de hidrogen în:

a. 1 mol (C) si 2 mol (E);

c. 7 mol (D) și 1 mol (E);

b. 3,65 g (C) și 1,8 g (E);

d. 95,4 g (D) și 37,8 g (E).

30 de puncte

Subjectul B

Citiți următoarele enunțuri. Dacă apreciați că enunțul este adevărat scrieți, pe foaia de examen, numărul de ordine al enunţului și litera A. Dacă apreciați că enunţul este fals scrieţi, pe foaia de examen, numărul de ordine al enunţului și litera F.

- **1.** Magneziul face parte din blocul de elemente *p*.
- 2. Reactia dintre sodiu si apă este o reactie rapidă.
- 3. În solutie apoasă, ionii Fe³⁺ formează cu ionii [Fe(CN)₆]⁴ un precipitat albastru.
- **4.** Într-o solutie cu pH = 12, turnesolul are culoarea albastră.
- 5. La anodul unui element galvanic are loc procesul de oxidare.

10 puncte

SUBIECTUL al II-lea (25 de puncte)

Subjectul C

 Numărul de masă al unui atom este 91. Ştiind că atomul are în nucleu 40 de protoni, determinați numărul de neutroni, respectiv de electroni ai acestuia.

2 puncte

- **2. a.** Atomul unui element chimic (E) are în învelișul de electroni cinci substraturi ocupate cu electroni. Știind că, în substraturile ocupate cu electroni, atomul are un orbital vacant, scrieți configurația electronică a atomului respectiv.
 - **b.** Notați poziția în Tabelul periodic (grupa, perioada) a elementului (E).

4 puncte

- Modelați formarea legăturilor chimice în molecula de apă, utilizând simbolurile elementelor chimice şi puncte pentru reprezentarea electronilor.

 2 puncte
- **4. a.** Modelaţi procesul de ionizare a atomului de sodiu, utilizând simbolul elementului chimic şi puncte pentru reprezentarea electronilor.
 - b. Notați caracterul electrochimic al sodiului.

3 puncte

5. Se amestecă 450 mL soluție de acid clorhidric de concentrație 0,02 M cu 100 mL soluție de acid clorhidric de concentrație 0,01 M cu și cu apă distilată. Se obțin 1000 mL de soluție (S), de concentrație **x** M. Determinați valoarea concentrației molare, **x**, a soluției (S). **4 puncte**

Subiectul D

1. Fierul reacționează cu acidul azotic, în soluție diluată. Ecuația reacției care are loc este:

...Fe + ...HNO₃
$$\rightarrow$$
 ...Fe(NO₃)₃ + ...NO + ...H₂O.

- a. Scrieți ecuațiile proceselor de oxidare, respectiv de reducere, care au loc în această reacție.
- b. Notați denumirea agentului reducător.

3 puncte

2. Notati coeficientii stoechiometrici ai ecuatiei reactiei de la *punctul* 1.

1 punct

3. a. Scrieți ecuația reacției dintre magneziu și apă.

b. Calculați masa de hidroxid de magneziu, exprimată în grame, obținută din 4,8 g de magneziu în reacția cu apa, la un randament al reacției de 90%.

6 puncte

SUBIECTUL al III-lea (25 de puncte)

Subjectul E

1. În reacția dintre monoxidul de carbon și hidrogen se obține metan. Ecuația termochimică a reacției este:

 $4CO(g) + 8H_2(g) \rightarrow 3CH_4(g) + 2H_2O(I) + CO_2(g) + 746,9 \text{ kJ}.$

Calculați entalpia molară de formare standard a metanului, exprimată în kilojouli pe mol, utilizând ecuația termochimică a reacției și entalpiile molare de formare standard:

 $\Delta_t H^0_{H2O(t)} = -285,8 \text{ kJ/mol}, \Delta_t H^0_{CO(g)} = -110,5 \text{ kJ/mol}, \Delta_t H^0_{CO2(g)} = -393,5 \text{ kJ/mol}.$

3 puncte

- Determinați căldura, exprimată în kilojouli, rezultată în reacția de obținere a 4,8 g de metan. Utilizați informații de la *punctul 1*.

 3 puncte
- 3. Pentru încălzirea unei probe de apă, de la 25 °C la 35 °C, au fost necesari 209 kJ. Determinați masa probei de apă supusă încălzirii, exprimată în kilograme. Se consideră că nu au avut loc pierderi de căldură. 3 puncte
- **4.** Aplicati legea lui Hess pentru a determina variația de entalpie ΔH^0 , a reacției:

$$CHCl_3(I) + 3HCl(g) \rightarrow CH_4(g) + 3Cl_2(g),$$

în funcție de valorile entalpiilor reacțiilor redate de ecuațiile termochimice:

- (1) $1/2H_2(g) + 1/2Cl_2(g) \rightarrow HCl(g)$,
- Δ₁H₁°
- (2) $2H_2(g) + C(s, grafit) \rightarrow CH_4(g)$,
- $\Delta_r H_2^{\circ}$
- (3) C(s, grafit) + $1/2H_2(g) + 3/2Cl_2(g) \rightarrow CHCl_3(l)$, $\Delta_rH_3^{\circ}$.

4 puncte

5. Scrieți formulele chimice ale substanțelor: CHCl₃(g), CH₂Cl₂(g) și CH₃Cl(g), în sensul creșterii stabilității acestora, utilizând entalpiile molare de formare standard:

 $\Delta_f H^0$ CHCl3(g) = -102,7 kJ/mol, $\Delta_f H^0$ CH2Cl2(g) = -95,4 kJ/mol si $\Delta_f H^0$ CH3Cl(g) = -81,9 kJ/mol.

2 puncte

Subjectul F

1. Notați o metodă de protecție anticorozivă a metalelor.

2 puncte

2. Clorura de iod reacționează cu hidrogenul și formează acid clorhidric și iod. Ecuația reacției care are loc este: $2ICI(g) + H_2(g) \rightarrow 2HCI(g) + I_2(g)$.

La temperatura t°C, au fost înregistrate următoarele date experimentale:

Experimentul	[ICI] (mol·L ⁻¹)	[H ₂] (mol·L ⁻¹)	v (mol·L ⁻¹ ·s ⁻¹)
1	0,2000	0,0500	0,0015
2	0,4000	0,0500	0,0030
3	0,2000	0,2000	0,0060

Determinați ordinele parțiale de reacție, în raport cu fiecare reactant.

3 puncte

- **3. a.** Într-o incintă închisă cu volumul de 50 L se află 5 mol de heliu, la 227 °C. Determinați presiunea heliului din incintă, exprimată în atmosfere.
 - **b.** Determinați masa de heliu, care conține 12,044 · 10²² atomi, exprimată în grame.

5 puncte

Numere atomice: H- 1; N- 7; O- 8; Na- 11; Mg- 12. Numărul lui Avogadro: $N = 6,022 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$.

Mase atomice: H- 1; He- 4; C- 12; N- 14; O- 16; Mg- 24; Cl- 35,5; Ag- 108.

Căldura specifică a apei: $c = 4,18 \text{ kJ} \cdot \text{kg}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$. Constanta molară a gazelor: $R = 0,082 \text{ L} \cdot \text{atm} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$.